مدیر : محمد قدیر تره کی
اداره : د عمومی مطبعی له څنګه ـ کابل
بی امضاء مقالی د مدیر له خوا لیکلی کیږی
بی د مطبل له ورځو پرته ورځ خبر یږی

اصلاح

PROPERTY OF ACKU

چاپیږی : کالنی شپږ میاشتنی
د کابل په ښار کښی ۲۵ـ افغانی ۱۴ـ افغانی
په افغانستان کښی ۳۰ـ افغانی ۱۸ـ افغانی
په دباندنیو هوادو کښی یو نیم پونډ ۱۸ شلنګه

کڼه (۱۱۳) کال (۱۵) شنبه (۱۰) د جدی ۱۳۲۲ ش (٤) د محرم ۱۳٦۳ ق (۱) د جنوری ۱۹٤٤ ع پر له پسی لمبر (۳۷۲۰)

تبصره هفته

دتیری هفتی دوپاو وړ مسئله د اروپا او امریکائی دولتونو دمشرانو هغو وینا کانو څخه عبارت ده چه د کرسمس داختر او دهغو ترتیباتو په مناسبت چه تر دی وروسته دېری او موفقیت مونداو دپاره ئی نیولی دی د هغو ی له وینا کانو څخه د اسی څرګندیږی چه دواړه خواجنګیدونکو دولتونو ددوهم محاذ دتشکیل دپاره دنظامی اود ډیرو حربی تجهیزاتو د تدارکاتو او له بل پلوه ئی ددی محاذ دبی نتیجی ګرزولو پیش بینی کړیدی تر تولو نه اهری (دپاپ وینا او دمسیح ملت ته دهغه توصیی) توجه وړ آوړی دجمعی په ورځ چه دجدی دوهمه وه دواتیکان رادیو دنړی وګړو ته دپاپ وینا براد کاست کړه پاپ په خپلو بیاناتو کښی وویل چه دمسیح ملت دکرسمس دعید مراسم دغم او نفرت په فضا کښی په ځای راوړی مونږ چه شاؤ خوا ته ګورو له بده مرغه هره ورځ له بلی بدتره اوزیاتی خرابی ګانی دځان سره راوړی داجګړه پداسی دول جاری ده چه ګویا توقف نلری او نن ورځنی وحشت دتاریخ له خونړیو وحشتو څخه ګڼل کیږی راتلونکی وخت زما په نظر کښی تیاره ښکاریږی نن ورځ انسانیت دمسیح دهدایاتو پر خلاف رهی اونورو عقیدو پسی روان دی پاپ له مسیحیو څخه ددی غانلی اری کول غوښتی اودخپلی وینا په پای کښی ئی وویل چه راتلونکی امنیت دامعنی نه لری چه پر انسانیت باندی تعرض دپاره باید لو په قوه چمتو وی بلکه داقوه باید محوه شی دانګلستان شاه هم دجدی په ۳ دکرسمس داختر په مناسبت دمتحدینو تولو قوځونو ته یوه وینا کړی او دټولو متحده ملتو نو نیکبختی او خوښی ئی وغوښتله دانګلستان پاچا داتازونی ګتوری مرستی اود روسیی لوی کارونه اود جګړی سختیو ته دچین مقاومت او د نوی فرانسی جنګیالی روح اود هغوتولونړ اوښځو نشاط چه دمتحدینو پر مخ تګ کښی ئی برخه آخیستی ده ستایلی او له هغو څخه ئی تشکر وکړ هغه یدی تر څ کښی اشاره وکړله چه خوړاسختی جګړی او له مشقته ډک کارونه په مخ کښی لرو مونږ یدی بګړه کښی ددوست دولتو تر منځ نوی اتحاد اودوستی په وجود راوستلی اولړ ی دوستی مو ټینګه کړیده اوونی ویل چه متحدینو ددنیا راتلونکی زمانه په صحیح او پایه داری صلح سره پیش بینی کړیده روزولت هم دخپلی وینا په ضمن کښی چه داروپائیانو د پاره ئی وکړله د المان پر ضد ئی دمملکتونو اقداماتو اوفعالیتونو تقدیر کړی اوهیله ئی وکوله تر څو چه هغه مهال چه پراروپا باندی تعرض کیږی خپل تول طاقت د آلمان پر ضد اود متحدینو دمرستی دپاره چمتو کړی له بلی خوا ګو ئبلز دکرسمس داختر په مناسبت دالمان ملت ته مبارکی ورکړی اوپه هغی کښی ئی ویلی دی چه المان دااختر دخپلی آزادی اختر بولی اود

خپلی وروستی فتح انتظار لری هغه دبرلین اودالمان دنورو ښارو دوګړو زړورتیا اود متحدینو د بمبار یو په مقابل کښی ئی ثبات ستایلی او په نتیجه کښی ئی دهتلر ترقیادت لاندی دالمان له وروستنی فتح او د نشنل سوسیالست له مسلکه دادښه څرګنده کړله په برلین کښی وویل شوه چه المان په پنځم کرسمس کښی دارو پا دېر قوی مملکت دی اودهغه په اطراف کښی په درځ وانه چو له شی دجاپان نظامی مقاماتو د روزولت دوینا پر دی برخه چه ویلی ئی دی راتلونکی کرسمس به کاملا په صلح یو ری آړه واری داسی تبصره کړیده چه دامریکا وګړو له روزولت څخه په ټینګه سره غوښتی چه دجګړی بلاله امریکا څخه لری وساتی په هرصورت داجګړه به دجاپان په طرفداری سره پای ته ورسیږ ی (توجو) دجاپان صدراعظم هم وویل چه دجاپان دری ګونه طاقت دمتحدینو په مقابل کښی په تولو جبهو کښی یو بل سره ډېره همکاری کوی اودجاپان سختهضربه دتلافی قابلیت نه لری د سلیمان بسمارك او بو ګینی دجزیرو جګړی د احقیقت پوره ښکاره کوی .

ددوهم محاذ په جبهه کښی دمتحدینو دقوا داعلی قوماندان په حیث دجنرال آیزن هاور مقرریدل او په دی خصوص کښی دمتحدینو پوره حربی ترتیبات نیول او ددی جنرال دسوابق او مهمو خدمتونو په شاؤ خوا کښی دمتحدینو نشریات داسی ښکاروی چه دوهم محاذ باید په ممکنه سرعت سره پرانتل شی اودانګلستان په رودبار کښی اودارو پا په شمال کښی اودفرانسی دشاؤ خوا په اوبو کښی کشفیاتی حرکتونه داحقیقت څرګندوی لکه چه له لندن څخه دبرلین په حواله یوه اعلا میه خپره شوه چه دانګلیس پارا شوتی قوا دفرانسی دساحل پر خار داره استحکاماتو امتحانی حمله وروړی اوتول ئی یو ځا کړل شوه . له لندن څخه دومره وویل شوه چه دانګلیس پراشوتی قوت ډیر کله همداډول حملی کوی مګر په دی خصوص کښی کومه اعلامیه نه خپریږ ی . جنرال آیزن هاور په دوهمه جبهه کښی دمتحدینو دطاقت اعلی قوماندان په الجزیره کښی په یوه داسی مجلس کښی وویل که هر یو له متحد ه قومونو څخه خپله وظیفه په سر ورسوی په راتلونکی کال به آلمان ته ماتی ورکړه شی غواړم دمتحدینو دقوت قوماندانی په داسی ډول پر مخ بوزم چه دمتحدینو دقوت د هیڅ یوی تولګی دوظیفی په اجرا کولو کښی څه سکته اواشکال پیښ نه شی . نوموړی قوماندان دمطبوعاتو دنمایندګانو په مجلس کښی وویل چه متحدین به په ۱۹٤٤ کال جګړه وګټی اوپه آینده کښی به دا مسئله پوره معلومه شی چه زما مقرر یدل پر اروپا باندی دمتحدینو دتعرضی

فوت دقوماندان په حیث صحیح دی او که یه؟

له لندن څخه خبر ورکړ شو چه جنرال مونت ګومری دجنرال آیزن هاور دقوماندانی تر اثر لاندی په دوهمه جبهه کښی کار کوی اوجنرال الکزاندر په ایطالیا کښی دمتحدینو دقوا ؤ سپه لاردی او هانری مت لیند ولسن به په مدیترانه کښی دانګلیسی قوا قوماندانی چلوی اوجنرال کارلز سپات به پر آلمان باندی دحملو دپاره داتازونی ددوائی فوت قوماندانی اجرا کوی اومارشال ارتر تیدر لمړی دمدیترانی په حوزه کښی دمتحدینو د هوائی طاقت قوماندان داروپا په دوهم محاذ کښی دجنرال آیزن هاورد معاون په حیث مقرر شو . دآلمان نظامی منابعو ددوهم محاذ دقوماندان په حیث دجنرال آیزن هاورد مقرریدلو په خصوص کښی داسی تبصره کړی ده چه دامقرری اول او آخر نه لری جنرال آیزن هاور پابل خوټ چه ددوهم محاذ دقوماندانی مسئول وی داسی فوق العاده تا وانونه اوماتی به وویني چه هیڅ ساری و نلر ی .

مارشال رومل دارو پا د غربی استحکاماتو اودهغو ترتیباتو ترکتنی وروسته چه دمتحدینو دحملی په مقابل کښی نیولی شوی اوله رونشتات اونورو محلی قوماندانانو سره پس تر مذاکراتو ئی دسربازانو اوقوماندانانو څخه چه دهری پیښی په مقابل کښی ئی لحا نو ته چمتو کړی خوښی وکړله .

دتیری هفتی بله دوپاو وړ پیښه داده چه د پر تګال صدر اعظم (سالازار) دجاپان له وزیر مختار څخه د تیمور له جزیری د جاپان دعسکرو ایستل په فوری ډول غوښتی دی لکه چه ددی مسئلی په شاؤ خوا کښی د ژورنال دوګو مرسیو جریده ی مفصلاً لیکلی دی . دتیمور جزیره دبحرالکاهل په جنوب غرب کښی پرته ده. جارج مارشال د اتازونی دارکان حرب رئیس دبحرالکاهل ددوری تر تما میدو وروسته واشنګتن ته ورسید . جنرال تیتو د متحدینو له خوا په رسمیت سره پیژند ل شوی او په یوګوسلا و یه کښی د آلمان پر خلاف طاقت هلته دمتحدینو دقواؤ یوه برخه ګڼلی شوی ده اوتولو متحده دولتونو پر رسمیت باندی فیصله کړی ده .

په مختلفه محاذو کښی دکرسمس داختر په مناسبت جګړه نسبتاً سسته ده اودلندن د خبر په قرار آلمانیانو په ایطالیا کښی د(اورتونا) ښار تخلیه کړیدی . دروسیی دمحاذو په جګړه کښی هم ښکاره تحول نه لیده کیږی دواړه خواوی یو وبل ته د تاوان ور آړولو دعوا کوی روسیان وائی چه دکیف په غرب کښی وړاندی تللی دی.

دچین په محاذو کښی دچونګ کنګ داعلامیی په قرار چینیانو دګنکان ښار و نیوه. دبحرالکاهل په جنوب غربی محاذو کښی ددواړو خواتر منځ فضائی او بحری جګړ ی شوی دی او دملبورن دخبر په قرار دمتحدینو

دباندنی خبرونه

توکیو: دجاپان حربی ابلاغیه : د ګلو ستر په دماغه کښی جګړه په شدت سره جاری ده او تر اوسه یوری دمتحدینو دلاسه ند ی شو ی چه هغه مطلو به کامیابی په لاس راوړی او ضمناد بحری اوفضائی قواؤ دحیثه ډېر تلفات وررسیدلی دی دمتحدینو دهغو ۵۰ الوتکو څخه چه پر رابال ئی حمله کړی وه ۳۱ـ الوتکی غورځول شوی دی دمتحدینو دیوسیل الوتکو څخه چه پر «نیو آ ئرلیند» ئی حمله کړی وه څلور الوتکی تلفی شویدی
دجدی په ۵ او دجدی په ٦ شپه جاپانی الوتکو په نیوګینی کښی د متحدینو پر نظامی نقاطو بمباری اوخپو نخښو ته ئی دراته تلفات ورسول په چین کښی د (وچوان) دالوتکو میدان د جاپانی الوتکو دخوا بمبار شویدی عمیاً تو کښی دمتحدینو ۸ـ الوتکی اود جاپان ٤ـ الوتکی تلفی شویدی دهندا او برما پر سرحد کښی جاپانی الوتکو پر (چیتا ګانګ) بمباری وکړه او د متحدینو ۷ـ الوتکی ئی دکار وایستلی اوهم ئی دمتحدینو دحمل ؤ نقل یوه او په (الچر) نامی بیړی چه ۱۵۰۰۰ تنه ظرفیت ئی درلوده وبه کړه .(دومی)

لندن: پرون دانګریز الوتکو پر برلین باندی (۱۲۰۰) تنه بمونه واچول اوهم مسکی تو ډ ولو الوتکو د جرمن پر منځنی او غربی برخو اود فرانسه پر شمال پر خپلو نخښو بمباری وکړه اودشمالی بحیری په سواحلو کښی ئی نقیونه وغورځول له دی عملیاتو نه (۲۰) الوتکی بیرته ند ی راغلی . (ریوتر)

لندن: دچارشنبی په ورځ دآلمان څو الوتکو د انګلستان پر جنوب شرقی ساحل بمونه اچولی دی مګر د هغی بمباری زیات تفصیلات تر اوسه په لاس ندی راغلی. (ریوتر)

لندن: دمتحدینو اعلامیه وائی چه: په ادریاتیک کښی دالبنی بندر ګاه چه داسکو ناه او (رادینا) په منځ کښی پروت دی اوهم دمهمو مواصلاتی خطوطو په جمله کښی ګڼل کیږی دمتحدینو د لویو الوتکو دخوا بمبار شو. (ریوتر)

لندن: دریوترد آژانس مخصوص نامه نګار له الجزیری څخه خبر

قوا د کیپ برفاث په ۸۰ میلی کښی د(دلان) جزیره ونیوله اوپه همدی ډول دمتحدینو لښکر ی دنیو بریتن دجزیری په غربی منطقه کښی پیاده شو اود ګلوستر شرقی او غربی برخه ئی ونیوله.

دانګلستان فضائی قوا لیتونه دآلمان پر ښار او دهغه پر متصرفاتو ډېر دی اودآلمان (شارن هارست) ۲٦ زره تنه مشهور ه بیړی ئی چه ۱۵سوه عمله ئی درلوده دنار وی په شمال کښی ډ وبه کړه. آلمانیا و هم اعلام وکړ چه د هغو ی او ښتلا نو دمتحدینو ۳۵ ز ر ه جنګی بیړ ی ډوبی کړلی اوپه همدی ډول آلمانی قوی دد یوګوسلاویه له اقلا بیو نو څخه ددالماسی په ساحل کښی: (کور کولا) جزیره په لاس راوړه .

کورنی خبرونه

صحت یابی پسرا رشد والاحضرت وزیر حربیه

کابل : طوریکه خبر گرفته ایم خوشبختانه سردار محمد خان پسر ارشد والاحضرت غازی وزیر حربیه که خبر صدمهٔ را که به ایشان رسیده بود قبلا نشر کرده بودیم صحت یافته ودیروز از شفا خانهٔ ملکی علی آباد که درآنجا بستری بودند به مشورهٔ دکتوران معالج بیرون شدند .

حریق

کابل : صبح دیروز در قسمت فوقانی عمارت فابریکهٔ گوگردسازی حریق واقع واز طرف عملهٔ اطفائیه خاموش گردیدقرار معلوم به ماشین ها ی فابریکه آسیبی نرسیده وصرف مقدار ی از ذخیرهٔ گوگرد تلف گردید .

وفات دراثر صدمهٔ برق

کابل: محمدعلم خان برقی که درراه وظیفه باثر صدمهٔ برق وفات نموده است ازطرف ریاست دیپتنود برښنالوی شرکت مورد همدردی مخصوصی واقع شده است. (باختر)

ورکړی شی چه د چارشنبی په ورځ د متحدینو د مشوری مجلس د ایطالیا دپاره د دی مجلس د اختیا را تو په خصوص کښی د مسکو د قرار داد په مطابق یوه اعلامیه نشر کړ ه او ویلی ئی دی چه ددی مجلس لمړی وظیفه پر سیره پر عسکر ی مسئلو د نو رو مسائلو حل کول اوپه ایطالیا کښی د متحدینو دسیاست د همکاری په خصوص کښی مشوره ورکول دی. او ددی مقصد د حصول د پاره عسکر ی او ملکی مشاوران د ایطالیا د جاری مسائلو په ضمن کښی له هغه مجلس سره مرسته کوی چه خبر ئی دمتحدینو تولو مربوط حکومتو اود فرانسی د ملی نجات کمیته ورکول کیږی دامجلس اختیار لری چه دخپلی وظیفو په خصوص کښی دمهلو مانو دپاره له یوه اعلی قوماندان څخه توضیحات حاصل کړی دا مجلس په اتفاق سره یوازی خپلو حکومتو ته مشوره ورکو ی مګر دا نشی کولی چه په خپله مجلس کومه قطعی فیصله وکړی.

د دی مجلس دوهمه وظیفه له ایطالیا سر ه دمتارکی دشرطو په اجرا کښی د وام دی .

په دی مجلس کښی د انګلستا ن او اتازونی او اتحا د شو ر و ی اودفرانسی دنجا ت د ملی کمیتی نمایندګان شامل دی .

او لکه چه پیشنهاد شویدی په دی مجلس کښی به دیونان اویوګوسلاویا نمایندګان هم داخل شی. (ریوتر)

لندن :رسماً اعلان وشو چه ادمیرال برترام الجیری دمتحدینو دبحری قوی داعلی قوماندان په حیث اوفیلډ مارشال فضائی ترافورډلی حلوری دمتحدینو دفضائی قوی داعلی قوماندان په حیث دجنرال ایزن هاور تر قوماندانی لاندی مقررشول . (ریوتر)

دباندی خبرونه

واشنگتن: دچهارشنبی په ورځ داتازونی دارالګاډی د (۳) پاتو شرکتو نماینده ګانو چه دجمعی په ورځ باید اعتصاب وکړی خپله داعتصاب فیصله بیرته واخسته او په خپل کارئی شروع وکړه. (ریوتر)

برلین: دجرمن حربی اعلامیه: د (کریفوګراد) په جبهه کښی روسانو ته نوی ملاتړ رارسیدلی دی او تر اوسه پوری دروس (۹۲) ټانکه محوه شوی دی د جرمن قواؤ سم له پلانه سره د (کروستین) ښار تخلیه کړ.

دوتیبسك په جبهه کښی د روس حمله سره ددرنو تلفاتو وراړولو رد شوه دجرمن توپودلیننګراد په نقطه کښی دروس پر عسکری نقاطو بمباری وکړه. دجرمن عسکرو دایطالیا په جنوبی جبهه کښی د(ویترنو) په جبهه کښی یو مهم ځای ونیواو یوځه بندیان او یوځه حربی لوازم جرمنیانو ونیول دایطالیا په نوروجبهو کښی دمتحدینو حملی رد شوی د(٤) شنبی په ماښام دمتحدینو الوتکو پر برلین او دجرمن پر غربی نقاطو بمباری وکړه او غیر نظامی تلفات نی واړول د متحدینو (۲۳) الوتکی راواچولی شوی. (ترانس ارشن)

برلین: دبرلین عسکری محافل د بسکی د خلیج د بحری جګړی په خصوص کښی خپله عقیده داسی څرګندوی چه: دابحری جګړه یوه اکتشافی او پروپاګندی جګړه وه البته داسی داعصابو د یری جګړی په دخلګو دپریشانی دپاره دانګریز له خوا عملی شی. (ترانس اوشن)

برلین: هغه اندازه لوکوموتیفونه چه په نظر کښی وه چه په ۱۹٤٤ کال کښی په جوړ شی اوس پوازی د۱۹٤۳ کال په دوبی کښی جوړ شول او له دی نه ښکاره کیږی چه په جرمن کښی دلوکوموتیفو جوړیده څونه ډیر شوی دی. (ترانس اوشن)

برلین: دپاریس له خبرونه ښکاره کیږی چه دهغه مملکت اکثر وجرایدو د جرمن دجنګی وضعیت په خصوص کښی مقالی خبری کړی او لیکلی ئی دی چه: جرمن یوه لویه احتیاطی قوه لری او پر یوروپ باندی به هره حمله پرشا اورد کړی. په شرق کښی دجرمن عسکر ودخیل کلك مقاومت او دخیل منظم پرشا کیدو په اثر دروسیی خطر لنډ کړی دی او روسانو ته ئی درانه تاوانونه اړولی دی. نن ورځ جرمن بشپړ تجهیزات لری او هم په متصرفه ممالکو کښی ډیره احتیاطی قوه لری. (ترانس اوشن)

توکیو: په تیره هفته کښی د جاپان الوتکو د نیوبرتن په حوزه او دسلیمان په جزیرو کښی دمتحدینو ٤ جنګی بیړی او ۲۰ دحمل ونقل بیړی او یوزیات شمیر عسکرو ونکی کرچنی بیړی ډوبی کړی او دهغی هفتی په عملیاتو کښی دمتحدینو له دوه سوه څخه زیاتی الوتکی خرابی شوی. (ترانس اوشن)

ویشی: ژوزف دارنان دفرانسی دامنیه رئیس په حیث مقرر شو. (ترانس اوشن)

دشپی وستری خبرونه

لندن: دپاریس منطقه دمتحدینو دالوتکو دخوا بمباری شوه.

برلین: دآلمان عسکرو دویتبسك په جبهه کښی برسیره پرسلو کلیو یوه مهمه غونډی بیرته نیولی ده.

لندن: دبرلین د ښاری رئیس پر برلین د متحدینو دالوتکو پر بمباری تبصره کړی ویویل چه د متحدینو د الوتکو دبمباری په اثر برلین دومره زیانمن شوی چه له پیژندګنوی څخه وتلی دی.

لندن: د برلین د خبرله قراره (ماریوبادولیو) د (مارشل بادولیو) زوی او جنرال (کرولیا) دروم د پلیسو دخوا ونیول شول.

قاهره: دیونان صدراعظم دیونان دوګړو په نامه یو پیغام پرو دکاست او دهغه په ضمن کښی یه دکوردیل هل او انتونی ایدن اعلامیی دیو نانیانو دعملیاتو دپرمخ بیولو په خصوص کښی دوی ته اطلاع ورکړی.

واشنګټن: ادمیرال «کینګ» داتازونی دتولی بحری قوی رئیس وویل چه له څوسیاشتو راپه دی خوا ترتیبات نیول شوی چه دمتحدینو یوه دسته جنګی بیړی داروپاله حوزی څخه دبحرالکاهل حوزی ته بوتلی شی دا پلان به دخوا دآلمان له ماتی څخه عملی شی.

مسکو: دجدی پر (۸) شوروی قواؤ د(وتیبسك) په برخه کښی دجرمنیانو متقابلی حملی رد کړی او وړاندی ولاړل او ځو ځایونه ئی له جرمنیانو نه بیرته ونیول. د(وتیبسك) په شمال کښی شوروی تولګیو دجرمنیانو حملی رد کړی او ځو ځایونه ئی له جرمنیانو بیرته نیول په دی جګړ و کښی دجرمن (۱۰۰۰) کسه عسکر مړه او ډیری ولجی شوروی قواؤ ته پهلاس ورغلی داو کراین دلمړی جبهی عسکر و وړاندی تګ وکړاو د(کار انین) داورګاډی مهم مرکز ئی ونیواوهم دژیتومیر په ولایت کښی ئی د(ولودار سك ولیتسکی) او د(چرفونو ارسك) ښار و نه او (لوګینی) او د (روژین) محلی مرکزونه ئی ونیول او هم تر (۳۰۰) ډیر ودان ځایونه له جرمنیانو نه بیرته ونیول شوه د(کازاتین) دښار د نیولو په وخت کښی(۱۰۳)صحرائی توپونه اونوری ډیری حربی ولجی شوروی قواؤته پهلاس ورغلی. شوروی قواؤ په یوه ورځ کښی د جرمن (۷۰) ټانکه او څو ګدامونه ونیول. دډنیپر په کنړلیچ کښی شوروی قواؤ وړاندی تګ وکړی اوتر (۳۰) ډیرو ودان ځایونه ئی چه په هغه کښی(توماکوفکا) اود(کانتسر وفکا) داورګاډی ستیشن هم شامل دی ونیول. شوروی قواؤ جرمنیان پسی واخستل اوله دوی ئی (۸۰۰) کسه عسکر مړه کړه اوډیر حربی لوازم ئی ځینی ونیول په نورومحاذو کښی اکتشافی اودتوپو عملیات جاری دی دجدی پر(۷) په ټولو محاذو کښی دجرمن(۱۲۸)ټانکه او (۶۰) الوتکی تلفی شوی دی. (تاس)

منابع ذخایر طلای فرانسه

بقلم «پال انزیگ»

در سال ۱۹۲۶ عیسوی فرانك فرانسه درشرف انحطاط کامل بود امادرظرف کمتر از یکسال یعنی در ۱۹۲۷ فرانسه توانست کهاقتدار مالی خودرا درخارج بطور محسوسی قایم نماید. این تغیر اساسی نتیجهٔ تراکم ذخایر اسعارخارجه (ذخیرهٔ محاربوی) دانسته می شد کهقویترین اسلحهٔ سیاست پولی فرانسه محسوب گردیده وصفحات چندسالهٔ تاریخ را دربر گرفت. منبع وهمچنین تزاید فوق العادهٔ که درذخایر طلا واسعار خارجهٔ مملکت فرانسه بعمل آمد برای اشخاص عادی یك امر مرموز وحتی برای متخصصین نیز موجب استعجاب وتحیر قرار گرفت درحقیقت هیچگونه سرورمزی دراین مسئله مضمر نبوده وپرده برداشتن ازروی شکوکیکه در اطراف عوامل تشکل وتراکم این ذخایر بمیان آمده اهمیت بس بزرگی دارد فرانسه مدعی است کهاین ذخایر نتیجهٔ زحمات ومساعی ملت فرانسه بوده وذخایر مزبور حق وسهم قانونی ومسلمی است کهفرانسه معناً واخلاقاً برمقادیر ذخیرهٔ طلای عالم داردلهذا مستحق است آنرا نزدخویش ذخیره ومحفوظ نگهدارد ولی اگر بنگاه حقیقت دیده شود معلوم میگردد که اساسات اخلاقی ومعنوی ذخایر طلای فرانسه معروض بهتنقید وجرح میباشد. جدوجهد فرانسه در تراکم ذخایر طلا واسعار خارجهٔ آنمملکت تأثیری نداشته ومنشاء آنرا میتوان درمدارك ذیله سراغ نمود:

۱- باز گشت ورجوع دوباره ومجدد سرمایه های فرانسه بهمملکت مذکور. زیرادرزمان انفلشن سرمایهها ازآنجا فرار اختیار کرده بود.

۲- منافعی کهفرانسه بنابرتنزل پول خویش ازدارائی های فرانکی ممالك خارجه حاصل نموده بود.

۳- سهم معتنابهی که فرانسه از تادیه های غرائم جنگ از آلمان بدست آورد.

٤- انکار فرانسه از پرداخت چارخمس تعهدات خارجی آن مملکت به فرانك.

۵- سخاوت بیموردی که باساس آن دیون جنگ فرانسه بهانگلستان واتازونی تادیه گردید.

۶- استقرارانرخ فرانك بمعیار خیلی پست که بدان وسیله در حجم صادرات مملکت تزئید تصنعی بعمل آمد.

۷- عقیم ساختن ذخایر طلاتاانتواند تاثیرات عادی خود را که عبارت از جلوگیری ازتورید مزید طلا باشد عملی سازد.

۱- تنزیل فرانك درخلال سنوات ۱۹۱۹-۱۹۲۶ بطور عمده نتیجهٔهزیمت پولی مملکت فرانسه بود علی الرغم تحدیدات وقیود مکملی که بر علیه صدور سرما یه اتخاذ گردیده بود بهمان نهجی که همچه تشبثات برای هرمملکتی عقیم وبیاثر ثابت شده است ازاصداروجوه فرانسه بهسوئتزر لیند، هالیند، انگلستان واضلاع متحدهٔ امریکا جلوگیری شده نتوانست اگرچه این وضعیت بدون تردید منجر بانحطاط مزید فرانك شده ویکی از موجبات عمدهٔ اشکالات فرانسه گردید ولی در عین زمان اساس وشالودهٔ قوای بزرگ مالی مملکت مزبور را هم پایدار نمود. زیرا اغلباً همین باز گشت وجوه بود که بانك فرانسهرا بهذخیرهٔ یك مقدار هنگفتی طلا واسعار خارجه قادر گردانید وبمشکل میتوان گفت که اولیای امور مالیاتی فرانسه از تجویز تنزل عمدی فرانك همین منظور را درنظر داشتند اما بدیهی است که سیاسیون مالی بسابقهٔ بصیرت در حقیقت این امر پی برده اند کهنزیمت سرمایهٔفرانسه بهمثابهٔ یك عطیه به لباس وصورت دیگری برای آن مملکت بود که بالنتیجه وجه منبع یك قوهٔ کامله برای آتیهٔ آن کشور گردید. ازینقرار اصل ومنشاء تراکم طلای فرانسه دراثر مساعی وزحمات آن مملکت نبوده بلکه نتیجهٔ عدم ثبات واطمینان درپول رایج ملی دانسته میشد.

۲- اصدار قسمت بزرگ سرمایهٔ فرانسه وقتی صورت گرفت که نرخ فرانك بهتناسب پوند دربین ۵۰ و ۱۰۰ سیر داشت درحالیکه حصهٔ عمدهٔ باز گشت این وجوه زمانی بعمل آمد که نرخ مزبور دربین ۱۲٤ و ۲۵۰ در تموج بود. مملکت فرانسه باین نهج همان فرانکهائی را که تقریبا بمناصفهٔ قیمت اصلی مورداعتبار ممالك خارجه واقع شده وبایشان فروخته بود دوباره خریداری وابتیاع نمود. چون این وجوه رویهمرفته به ملیاردها فرانك بالغ میشد لهذا منافع مستحصلهٔ آن نیز بیك پیمانهٔ معتنابهی بوده ودر تراکم طلا واسعار خارجه اثرات بارزی افگند.

۳- قبلا وضیح گردید یکی ازعواملی که شالوده واساس ذخیرهٔ طلای فرانسه راتشکیل داد سهم معتنابه آن مملکت از تادیه جات غرائم جنگ سابقهٔ آلمان بود که بمراتب بیشتر از ضایعات حقیقی مملکت مزبور دانسته می شد. اگرچه استحقاق فرانسه را بمطالبات غرائم جنگ نظر بخساراتیکه واقعا باثر حملهٔ آلمان متحمل شده بود نمیتوان انکار کرد لیکن ازاین هم نبایستی چشم پوشید که متعاقب خاتمه یافتن حرب عمومی گذشته مملکت جرمنی بفرانسه پیشنهادی داد کهمایل است تمام مناطق آسیب دیده ومنهدم شده را توسط کارگر های خود مجدداً تعمیر وآباد نماید وآنگهی دولت فرانسه پرداخت نقدی رابه پیشنهاد مزبور ترجیح داده وبالاخره آنرا اردنمود. این تادیه جات کهموجب تزئید ذخیرهٔ طلای فرانسه شد قسماً نتائج مساعی وزحمات آلمان وبرخی عبارت از قروضی بود که انگلستان واتازونی وسائر مودعین وبانکها به دولت آلمان داده بودند.

٤- استقرار نرخ فرانك به یك حالت معین تادیهٔ چارخمس دیون خارجی فرانسه رابه فرانك ازبین برد شایعات قرضهٔ فرانسه درلندن درا ثنای حرب گذشته درین زمینه مثال برجسته بوده وعلاوتاً شواهد دیگری نیز وجوددارد بیلانس تادیه جات فرانسه بنابر اثر این تشبث اصلاح وبهبودی حاصل واین نرج درراه تراکم اندوختهٔ طلای مملکت مزبور کمك نمود.

۵- مملکت فرانسه زمانی قروض جنگ خودرا به انگلستان واتازونی پرداخت که درآن وقت بنابر تنزل فرانك وضع مالی آن مملکت با بدبینی کاملی نگریسته می شد ازین روحکومات برطانیه واتازونی درعدم تسکول آن که بالنتیجه درقروض جنگ فرانسه تخفیف بارزی روی داد ومعناً برای منابع اقتصادی کشور مزبور بکلی بیمورد دانسته میشد رعایت کاملی نمودند وانگهی تصویب وتصدیق قرارداد هاتاسال ۱۹۲۸ که فرانسه به تحکیم وضعیت خود نائل گردید معوق گذاشته شد واین امر واضح ساخت که تخفیف مزبور ناشی از شرایط غیرحقیقی بوده وباثر همین اقدامات عائدات فرانسه از رهگذر غرامات جنگ بر تادیه جات قروض جنگ تفوق جسته وبالنتیجه باصلاح بیلانس تادیه جات وقسما به تراکم ذخیرهٔ طلای آن مملکت منجر گردید.

۶- در سال ۱۹۲۶ وقتی که فرانك استقرار یافت شاخص عمده فروشی قیم فرانسه بالغ بر ۶۲۰ که بارقم ۱۲٤ شاخص طلا مطابقت میکرد بود درهمان آوان شاخص عمده فروشی انگلستان بر ۱٤۵ واز اضلاع متحده بر ۱٤۸ بالغ میشد بدین ترتیب گویا در مرحلهٔ (استقرار بالفعلی نرخها) سویهٔ قیم عمده فروشی فرانسه تقریبا ۲۰ فیصد ازسویهٔ قیم جهان تنزیل داشت. این وضعیت طبعا منجر به تشویق صادرات و تقلیل واردات گردیده وفرانسه را بحیث یك مملکت ارزانی برای سیاحین ومسکونین خارجی جلوه داد. باثر این عوامل در کفهٔ صادرات بیلانس تجارتی فرانسه همه ساله صادرات بطور زائد بر واردات تکثر حاصل ومعیار طلائی که درنتیجهٔ استقرار نرخ فرانك پائینتر از سویه اقتصادی آن تراکم نمود بیك پیمانهٔ معتنابهی بالغ گردید فلهذا این نسبت ذخیرهٔ طلای فرانسه را می باید بیشتر بشاهکار مالی موسیو پوانکری نسبت داد.

۷- با اینکه سویهٔ قیمتها درفرانسه با سویهٔ قیم جهان رو به تنزل و تساوی نهاده بود دولی ذوات ذی صلاحیت فرانسه موفق گردیدند برای عرصهٔ پنج سال درین راه حایل شده و بواسطهٔ تعقیم تاثیر عادی طلا وضعیت را اصلاح نمایند. (باقیدارد)

ترجمه از کتاب «وضعیت مالی بین المللی»

خرگدونی

چند نفر کاتبان محاسب به معاش مکفی در پل خمری ضرورت است. اشخاصیکه مایل باشند به مدیریت نمایندگی نساجی کابل مراجعه نمایند. (٤۷۰) 1/1

مدیریت عمومی بند وانهار به دو نفر تحویلدار نقدی وجنسی کهضمانت شرعی داده بتوانند برای کارهای بند قرغه ضرورت دارد. کسانیکه خواهش تحویلداری راداشته باشند به شعبهٔ اجرائیهٔ مدیریت عمومی بند وانهار وزارت فوائد عامه رجوع کنند. (٤۷۱) 1/1

عزیز الله خان چوب تر مصارف سوخت کارخانهٔ دارالایتام را مطابق نرخ قوس بلد یه بدون پول پیشکی قرار داد نموده اشخاصیکه خیال داوطلبی راداشته باشند ازاین تاریخ تا ۲۰ روز به دار الایتام بلدیه رجوع نمایند. (٤۷۲) 1/1

محمد حیدر رسانیدن تخته سنگ کار آمد تعمیر قلعهٔ بلند پغمان را تحت ۹ مواد قرار داد نموده مرجع داوطلبی مدیریت تعمیرات قلعهٔ بلند پغمان. (٤۷۳) 1/1